

**ПРАВИЛНИК
ЗА ИЗБОР И РАБОТА НА СОВЕТОТ НА ЧЕСТА НА ЗНМ**

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се уредува начинот на работење на Советот на честа на Здружение на новинарите на Македонија (понатаму Совет на честа), како и постапката и начинот за вршење на следните надлежности:

- утврдување неетичко постапување на член на ЗНМ, односно неетичко постапување на потенцијален член на ЗНМ;
- следење на остварувањето на начелата и на одредбите на Кодексот на новинарите на Македонија;
- разгледување случаи и покренување постапки што се однесуваат на членови на ЗНМ и носење одлуки за покренатите постапки;
- самостојно јавно реагирање и изнесување вредносни мислења/судови во случај на повреда на начелата и одредбите на Кодексот на новинарите на Македонија ;
- самостојно покренување или предлагање расправа во другите тела на ЗНМ за појавите во јавното информирање, со што се кршат начелата и одредбите на Кодексот на новинарите на Македонија;
- покренување иницијативи до Управниот одбор на ЗНМ за промена на законски одредби или подзаконски акти што ги оневозможуваат или ги кршат начелата и одредбите на Кодексот на новинарите на Македонија;
- ангажирање надворешни експерти и консултанти за потребите на своето работење.

Член 2

Советот на честа се состои од пет членови кои се избираат од страна на членовите на ЗНМ на изборно собрание. Постапката за спроведување на изборот со гласање е пропишана во Правилникот за работа на Собранието на ЗНМ.

За член во Советот на честа може да се кандидира лице кое ги исполнува критериумите од овој Правилник. Кандидирањето е можно по принцип на:

- самокандидирање со поддршка од пет редовни члена;
- кандидирање по предлог од најмалку пет редовни члена.

Кандидатурата за членство во Советот на честа мора да се поднесе во писмена форма или електронски најдоцна три дена пред одржување на изборното собрание.

Во рок од 15 дена по изборот Советот на честа е должен да одржи конститутивна седница и на неа да избере претседател.

Советот на честа е раководен од претседател на Советот, кој е избран од страна на членовите на Советот од својот состав.

Седница на Советот на честа свикува претседателот на Советот, а поканата се упатува преку Стручната служба на ЗНМ.

Советот на честа своите седници ги одржува во седиштето на ЗНМ, а доколку на тоа упатуваат оправдани причини, седницата може да се одржи и надвор од седиштето на ЗНМ.

Член во Советот на честа може да биде редовен член на ЗНМ со најмалку пет години професионално искуство, кој ги има намирено обврските кон ЗНМ и кој со својата едукација и со профилот на проблематиката која професионално ја следи и со својот поширок ангажман и познавања на општествените состојби и на оние во новинарството и кој ги познава современите новинарски стандарди на работење може да даде соодветно квалитетен придонес во исполнувањето на надлежностите на Советот.

Член на Советот на честа не може да биде земен на лична одговорност ниту може да одговара за мислење изнесено во рамки на вршењето на својата работа, освен во случај на сторено кривично дело во согласност со Кривичниот законик на РМ.

Член 3

Постапка пред Советот на честа може да поведат Собранието на ЗНМ, претседателот на Собранието на ЗНМ, Управниот одбор или член на Управниот одбор, како и најмалку 10 члена на ЗНМ и кој било член на Советот на честа.

Постапката се поведува во рок од најмногу 10 дена од денот на пријавата.

Советот на честа одлучува полноважно со просто мнозинство доколку на седницата присуствуваат најмалку три члена.

Седницата на Советот на честа не е јавна, но на неа може да присуствува членот, односно членовите чие поведение е предмет на постапување.

На седницата се води записник за кој е задолжен еден од вработените во Стручната служба на ЗНМ.

Гласањето на седницата на Советот на честа е јавно, а по предлог на просто мнозинство од присутните советници може да биде и тајно. Изјаснувањето за предлогот за тајно гласање се врши со јавно гласање. Постапката на спроведување тајно гласање е идентична како тајното гласање на Собранието на ЗНМ.

Доколку за одржување седница на Советот на честа не може да се обезбеди потребниот кворум, а заради непречено и ефикасно спроведување на активностите на ЗНМ, може да се спроведе електронско гласање (гласање преку електронска пошта) од страна на членовите на Советот на честа. Електронско гласање ќе се применува селективно и по исклучок. Претседателот на Советот на честа во зависност од природата и од итноста на прашањата од дневниот ред за секој случај поединечно одлучува дали ќе се спроведе електронско гласање или повторно ќе ја свикува истата седница на Советот. Претседателот на Советот на честа може да одлучи електронско гласање да се спроведе за сите или само за поединечни точки од дневниот ред. Оние точки од дневниот ред за кои нема да се спроведе електронско гласање ќе бидат ставени на дневен ред за следната седница.

Гласањето преку електронска пошта ќе има иста правна сила и обврзувачко дејство како и гласањето извршено на седница на Советот на честа.

Член 4

Функцијата на Советот на честа е:

- одлучувачка;
- консултативна.

Член 5

Своите одлуки Советот на честа ги доставува до Управниот одбор во вид на препораки.

Препораките на Советот на честа не се задолжителни за УО, но прифатената препорака од УО е задолжителна за учесниците во постапката пред Советот на честа.

Член 6

Против одлуката на УО донесена врз основа на прифатена препорака од Советот на честа дозволена е жалба до претседателот на ЗНМ.

Член 7

Претставка пред Советот на честа се поднесува за:

- да се утврди дали постои неетичко однесување на член на ЗНМ;
- давање мислење за почитување на стандардите на етичкото работење.

Член 8

Советот на честа на прелиминарна седница решава дали да се поведе постапка за утврдување неетичко постапување по однос на претходно доставена претставка.

Доколку Советот на честа утврди дека се исполнети формалните и фактичките претпоставки за поведување постапка за оценка за неетичко постапување на членка на ЗНМ, веднаш ќе премине кон отворање постапка за оценка.

Постапката за утврдување неетичко постапување во ЗНМ е итна и од доверлив карактер.

Постапката се води без присуство на јавноста и со почитување на угледот и на достоинството на членот.

II. БАРАЊЕ ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА

Член 9

Постапката за утврдување неетичко постапување на член на ЗНМ се поведува по барање на субјектите од член 3, став 1 од овој Правилник.

Во барањето од став 1 на овој член се наведуваат причините за основаноста за поведување постапка за утврдување неетичко постапување на член во ЗНМ.

Со барањето се доставуваат и доказите на кои се заснова барањето.

Член 10

Барањето се доставува до Советот на честа на ЗНМ, кое се заведува во записникот и по него се оформува предмет.

III. ПРЕТХОДНА ПОСТАПКА

Член 11

Советот на честа го доставува барањето лично до членот против кој истото е поднесено.

Членот може писмено да одговори на наводите во барањето или да даде усна изјава со записник во рок од 8 дена од добивањето на барањето.

Заедно со одговорот на барањето членот ги доставува сите докази со кои ги побива наводите во барањето.

Член 12

Советот на честа прибира податоци и докази кои се од интерес за утврдување на состојбата во врска со евентуалното неетичкото постапување на член во ЗНМ.

Член 13

Врз основа на прибраните податоци и докази од член 9 од овој Правилник, Советот на честа донесува одлука за поведување или неповедување постапка за оценка на неетичко постапување на членка на ЗНМ.

IV. ПОВЕДУВАЊЕ НА ПОСТАПКАТА

Член 14

Доколку Советот на честа оцени дека постојат услови за поведување постапка за оценување неетичко поведение, закажува седница на која расправа по барањето.

Одлуката од став 1 на овој член Советот на честа ја донесува со мнозинство гласови од најмалку три присутни членови на Советот на честа.

Член 15

Одлуката се доставува до подносителот на барањето и до членот, а Советот на честа предметот со сите списи му го предава на Управниот одбор.

Член 16

Советот на честа може привремено да суспендира членот од членството во ЗНМ кога е поведена постапка за утврдување одговорност на членот во согласност со Правилникот за прием во членство.

Член 17

На расправата се покануваат подносителот на барањето и членот.

Ако учесниците од став 1 на овој член кои се уредно поканети не дојдат, а изостанокот не го оправдаат, расправата ќе се одржи.

Член 18

На расправата ќе се изведат доказите предложени од подносителот на барањето, членот, како и доказите кои ги прибрала комисијата. Членот има право да се произнесе по сите докази изведени од расправата.

Член 19

За дејствата преземени на расправата се составува записник.

Записникот го води лице кое ќе го определи Советот на честа, а од редот на Извршната канцеларија на ЗНМ.

Записникот содржи: ден, час и место на одржување на расправата, членовите на Советот на честа и лицето што го води записникот, имињата на присутните лица, изјавата на подносителот на барањето, изјавата на членот, односно неговиот полномошник и доказите што се изведени.

Записникот го потпишуваат подносителот на барањето, членот или нејзиниот полномошник, членовите на Советот на честа и лицето што го води записникот. Подносителот и советник на Советот на честа може да одреди целиот тек или дел од расправата да се бележи стенографски, односно да се врши тонско снимање, што однапред се најавува јасно и недвосмислено.

Стенографските белешки, односно тонското снимање во рок од три дена ќе се преведат писмено, ќе се прегледаат и ќе се приклучат кон записникот заедно со преписот од тонското снимање.

Член 20

Советот на честа во рок од пет дена по завршувањето на расправата поднесува извештај за констатираната состојба и дава предлог до УО да донесе одлука:

- за запирање на постапката;
- за опоменување на членот за неетичко поведение;
- за исклучување од ЗНМ.

Член 21

Извештајот треба да ги содржи сите списи и акти што во текот на постапката комисијата ги имала на располагање, изјаснувањето на членот, опис на спроведените дејства, како и образложен предлог за одлучувањето на Советот на честа.

V. ДОНЕСУВАЊЕ ОДЛУКИ ПО ПОСТАПКА НА СОВЕТОТ НА ЧЕСТА

Член 22

УО врз основа на извештајот и расправата на седница на Советот на честа може:

- да ја запре постапката поради непостоење формални претпоставки или поради повлекување на барањето;
- да го опомене членот;
- да го исклучи членот од ЗНМ.

Член 23

УО со одлука донесена врз основа на Статутот на ЗНМ и врз основа на Правилникот за работа на УО ќе му предложи на Претседателот на ЗНМ да ја

потпише одлуката за исклучување од членството на ЗНМ на членот за која е констатирано неетичко постапување.

Член 24

Одлуката се изготвува во писмена форма во рок од 3 дена од денот на донесувањето.

Примерок од одлуката се доставува до членот, до подносителот на барањето и до претседателот на ЗНМ.

Член 25

Против решението на УО за исклучување членот има право на жалба до претседателот на ЗНМ во рок од 8 дена од приемот на одлуката.

VI. ПОСТАПКА ЗА ЈАВНО РЕАГИРАЊЕ НА СОВЕТОТ НА ЧЕСТА

Член 26

Советот на честа самостојно јавно реагира и изнесува вредносни мислења/судови во случај на повреда на начелата и на одредбите на Кодексот на новинарите на Македонија по претходно донесена одлука.

Одлуката за видот, за начинот и за содржината на реагирањето Советот на честа ја носи на седница во редовна постапка, со просто мнозинство.

Јавната реакција може да биде сторена на секој правно допуштен начин со кој нема да се нарушат угледот и достоинството на ЗНМ и на неговите членови.

Јавната реакција по својата содржина, вид и интонираност треба да биде соодветна на поводот за истата.

VII. ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ

Член 27

27.1. Изменувањето и дополнувањето на овој Правилник се врши на начин и во постапка што важи и за неговото донесување.

Член 28

28.1. Овој Правилник влегува во сила со денот на неговото донесување.

Скопје, 03.10.2020 година

Младен Чадиковски, Претседател
